

Treaty Series No. 38 (1946)

Agreement

between His Majesty's Government in the United Kingdom
and the Government of the Turkish Republic

for Air Services between the United Kingdom and Turkey

[With Annex and Exchange of Notes]

Ankara, 12th February, 1946

[Ratifications exchanged at Ankara, 21st June, 1946]

*Presented by the Secretary of State for Foreign Affairs
to Parliament by Command of His Majesty*

LONDON
HIS MAJESTY'S STATIONERY OFFICE

THREEPENCE NET

Cmd. 6928

AGREEMENT BETWEEN HIS MAJESTY'S GOVERNMENT IN THE
UNITED KINGDOM AND THE GOVERNMENT OF THE TURKISH
REPUBLIC FOR AIR SERVICES BETWEEN THE UNITED
KINGDOM AND TURKEY.

Ankara, 12th February, 1946.

His Majesty's Government in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Turkish Republic,

Desiring to conclude an Agreement for the purpose of establishing direct air communications as soon as possible between the United Kingdom and Turkey,

Have accordingly appointed plenipotentiaries for this purpose, who being duly authorised to this effect, have agreed as follows:—

ARTICLE 1.

Each contracting party grants to the other contracting party, the rights specified in the Annex to this Agreement, for the purpose of the establishment of the air services therein described. Such services may be inaugurated immediately or at a later date at the option of the contracting party to whom the rights are granted.

ARTICLE 2.

(1) Each of the specified air services may be put into operation as soon as the contracting party to whom the rights have been granted has designated an airline or airlines for the specified route or routes and the contracting party granting the rights shall, subject to paragraph (2) of this Article and to Article 6, be bound to grant without delay the appropriate operating permission to the airline or airlines concerned.

(2) (a) The airline or airlines designated may be required to satisfy the competent authorities of the contracting party granting the rights that it (or they) is (or are) qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally applied by these authorities to the operations of commercial airlines.

(b) In areas of military occupation, or in areas affected thereby, the inauguration of the services shall be subject to the approval of the competent military authorities.

ARTICLE 3.

(1) The charges which either of the contracting parties may impose, or permit to be imposed, on the designated airline or airlines of the other contracting party for the use of airports and other facilities shall not be higher than would be paid for the use of such airports and facilities by its national aircraft engaged in similar international services.

(2) Fuel, lubricating oils and spare parts introduced into or taken on board aircraft in the territory of one contracting party by, or on behalf of, the other contracting party, or its designated airline, and intended solely for use by the latter's aircraft shall be accorded with respect to customs

duties, inspection fees or other charges imposed by the former contracting party, treatment not less favourable than that granted to national airlines or the airline of the most favoured nation.

(3) Aircraft operated on the agreed services and supplies of fuel, lubricating oils, spare parts, regular equipment and aircraft stores retained on board aircraft of the designated airline or airlines of one contracting party shall be exempt in the territory of the other contracting party from customs duties, inspection fees or similar duties or charges, even though such supplies be used by such aircraft on flights in that territory.

ARTICLE 4.

Certificates of airworthiness, certificates of competency and licences issued or rendered valid by one contracting party and still in force shall be recognised as valid by the other contracting party for the purpose of operating the routes and services described in the Annex. Each contracting party reserves the right, however, to refuse to recognise, for the purpose of flight above its own territory, certificates of competency and licences granted to its own nationals by another State.

ARTICLE 5.

(1) The laws and regulations of one contracting party relating to entry into or departure from its territory of aircraft engaged in international air navigation or to the operation and navigation of such aircraft while within its territory, shall apply to aircraft of the designated airline or airlines of the other contracting party.

(2) The laws and regulations of one contracting party relating to the entry into or departure from its territory of passengers, crew, or cargo of aircraft (such as regulations relating to entry, clearance, immigration, passports, customs and quarantine) shall be applicable to the passengers, crew or cargo of the aircraft of the designated airline or airlines of the other contracting party while in the territory of the first contracting party.

ARTICLE 6.

Each contracting party reserves the right to withhold or revoke an operating permission in any case in which it is not satisfied that substantial ownership and effective control of the designated airline or airlines of the other contracting party are vested in nationals of either contracting party, or in case of failure by the designated airline or airlines to comply with its laws and regulations as referred to in Article 5, or otherwise to fulfil the conditions under which the rights are granted in accordance with this Agreement.

ARTICLE 7.

This Agreement shall be registered with the Provisional International Civil Aviation Organisation set up under the Interim Agreement on International Civil Aviation drawn up at the Chicago Conference in December 1944.

ARTICLE 8.

If either of the contracting parties considers it desirable to modify any provision or provisions of the Annex to this Agreement, it may request consultation between the competent authorities of both contracting parties,

(1) "Miscellaneous No. 6 (1945)," Cmd. 6614.

such consultation to begin within a period of sixty days from the date of the request. When these authorities mutually agree on new or revised provisions of the Annex, their recommendations on the matter will come into effect after they have been confirmed by an exchange of diplomatic notes.

ARTICLE 9.

Any dispute between the contracting parties relating to the interpretation or application of this Agreement or of the Annex thereto, shall be referred for decision to the Interim Council in accordance with the provisions of Article III of the Interim Agreement on International Civil Aviation signed in Chicago on the 7th December, 1944, unless the contracting parties agree to settle the dispute by referring to an Arbitral Tribunal appointed by agreement between the contracting parties, or to some other person or body. The contracting parties undertake to comply with the decision given.

ARTICLE 10.

If a general multilateral air Convention comes into force, which is accepted by both contracting parties, the present Agreement shall be amended so as to conform with the provisions of the said Convention.

ARTICLE 11.

Either contracting party may at any time give notice to the other if it desires to terminate this Agreement. If such notice is given, this Agreement shall terminate 12 months after the date of its receipt by the other contracting party, unless the notice to terminate is withdrawn by agreement before the expiry of this period.

ARTICLE 12.

The instruments of ratification shall be exchanged at Ankara as soon as possible. This Agreement shall enter into force on the date of the exchange of ratification.

In witness whereof the undersigned plenipotentiaries, being duly authorised thereto by their respective Governments, have signed the present Agreement and have affixed thereto their seals.

Done this twelfth day of February, 1946, in duplicate at Ankara in the English and Turkish languages both texts being equally authentic.

(L.S.) MAURICE PETERSON.

(L.S.) FERIDUN CEMAL ERKIN.

ANNEX.

The airline(s) designated by His Majesty's Government in the United Kingdom for the purpose of the operation of the air services on the route(s) specified in Schedule I of this Annex shall be an airline or airlines designated by the competent authority of His Majesty's Government in the United Kingdom.

2. The airline(s) designated by the Government of the Turkish Republic for the purpose of the operation of the air services on the route(s) specified in Schedule II of this Annex shall be an airline or airlines designated by the competent authority in Turkey.

3. For the purpose of operating air services on the route specified in Schedule I attached hereto, the designated British airline referred to in paragraph 1 above shall be accorded in Turkey rights of transit, of non-traffic stops and of commercial entry and departure for international traffic as hereinafter provided, and the use on the said route of aerodromes and ancillary facilities designated for international traffic.

4. For the purpose of operating air services on the route (or routes) specified in Schedule II attached hereto, the designated Turkish airline(s) referred to in paragraph 2 above shall be accorded in the United Kingdom rights of transit, of non-traffic stops and of commercial entry and departure for international traffic as hereinafter provided, and the use on the said route of aerodromes and ancillary facilities designated for international traffic.

5. (a) The designated airline of the United Kingdom shall be entitled to set down and pick up at the places in Turkey specified in Schedule I attached hereto, traffic embarked in or destined for the United Kingdom.

(b) The designated airline of Turkey shall be entitled to set down and pick up at the places in the United Kingdom specified in Schedule II attached hereto, traffic embarked in, or destined for Turkey.

(c) The capacity to be provided from time to time by the designated airlines of the United Kingdom and of Turkey for the conveyance of the traffic referred to in sub-paragraphs (a) and (b) shall be maintained in equilibrium with the traffic offering between Turkey and the United Kingdom.

(d) The total capacity will be divided equally between the airlines referred to in paragraphs 1 and 2 above, where they are operating the same route.

(e) The capacity to be provided at the outset shall be agreed between the competent authorities of the contracting parties before the services are inaugurated.

(f) Thereafter the capacity to be provided shall be discussed from time to time between the competent authorities of the contracting parties.

(g) The load factor to be adopted for determining the frequency to be operated shall be agreed at the outset between the airlines referred to in paragraphs 1 and 2 above, subject to the approval of the competent authorities of the contracting parties.

(h) The load factor initially determined may be reviewed from time to time by the airlines referred to above. Any recommendation for the variation of the load factor shall be submitted to the competent authorities of the contracting parties for approval.

(i) On the basis of the figures in force for the time being the capacity to be operated, the load factor and the payload of the aircraft employed, the frequency of the services to be operated by the airlines referred to in paragraphs 1 and 2 above shall be agreed between them, subject to the approval of the competent authorities of the contracting parties before the services start or are changed.

(j) In order to meet unexpected traffic demands of a temporary character, the airlines referred to in paragraphs 1 and 2 above may, notwithstanding the provisions of sub-paragraphs (c) and (d) of this paragraph, agree between them such temporary increases of frequencies as are necessary to meet the traffic demand. Any such increases should be reported forthwith to the competent authorities which may confirm or modify them.

6. In so far as one of the contracting parties may not wish permanently or temporarily to operate, in full or in part, the frequency of service to which it is entitled under the preceding paragraph, that contracting party may arrange with the other contracting party, under terms and conditions to be agreed between them, for the designated airline(s) of such other contracting party to operate additional frequencies so as to maintain the full schedule of services agreed upon between them in accordance with the preceding paragraph. It will, however, be a condition of any such arrangement that if the first-named contracting party should at any time decide to commence to operate or to increase the frequency of its services, within the total capacity to which it is entitled under the preceding paragraph, the airline(s) of the other contracting party will withdraw correspondingly some or all of the additional frequencies which it (they) had been operating.

7. If the airline of a contracting party desires to set down and pick up in the territory of the other contracting party traffic embarked in or destined for the territories of third parties and the other contracting party is prepared to consider a claim to carry such traffic, the contracting parties will enter into consultation with the other States concerned in order to determine what adjustments of capacity, if any, should be made at the appropriate stages on the route. The grant of any privileges under this paragraph and any consequential adjustment of capacity should be governed by—

- (a) the capacity determined in accordance with paragraph 5 of this Annex;
- (b) the air transport needs of the territories concerned, judged in relation to public convenience and necessity;
- (c) the adequacy of other air transport services in and between the territories concerned, and
- (d) the economy of through airline operations.

The application of this clause to the airlines of the United Kingdom and of Turkey respectively shall be as set out in Schedules I and II attached hereto.

8. (a) Tariffs to be charged by the air transport undertakings referred to in this Annex shall be agreed in the first instance between them in consultation with other airlines operating on the route or any section thereof. Any tariffs so agreed will be subject to the approval of the contracting parties. In the event of disagreement between the airlines, the contracting parties themselves shall endeavour to reach agreement. Should the contracting parties fail to agree, the matter in dispute will be referred to arbitration, as provided for in Article 9 of this Agreement.

(b) The tariffs to be agreed in accordance with (a) above shall be fixed at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors, including economical operation, reasonable profit, differences of characteristics of service (including standards of speed and accommodation) and the tariffs charged by any other operators on the route. Tariffs charged for traffic taken up or put down at points on a route (other than traffic destined for or embarked in the country whose Government has designated the airline) shall be higher than the corresponding tariffs for similar traffic carried by local or regional services on the corresponding sector of the route.

SCHEDULE I TO THE ANNEX.

BRITISH ROUTES.

<i>Route No.</i>	<i>Route.</i>	<i>Remarks.</i>
(a) Composite 175, 176 and 177	London-Milan-Rome-Athens- Istanbul-Ankara	To be operated initially.
(b) 175	London-Nuremberg-Budapest- Bucarest-Istanbul-Ankara	To replace (a) as soon as ground organisation and conditions permit.

The designated airline(s) of the United Kingdom shall be entitled to set down or pick up at places in Turkey traffic embarked in or destined for places outside Turkey on the routes specified in this schedule provided that the capacity shall not exceed that agreed for the route in question.

SCHEDULE II TO THE ANNEX.

TURKISH ROUTES.

<i>Route No.</i>	<i>Route.</i>	<i>Remarks.</i>
------------------	---------------	-----------------

Routes between Turkey and the United Kingdom to be notified by the competent Turkish authorities in due course.

The designated airline(s) of Turkey shall be entitled to set down or pick up at places in the United Kingdom traffic embarked in or destined for places outside the United Kingdom on the route specified in this schedule provided that the capacity shall not exceed that agreed for the route(s) in question.

EXCHANGE OF NOTES.

No. 1.

Sir Maurice Peterson to M. Feridun Cemal Erkin.

*British Embassy in Turkey,
12th February, 1946.*

Your Excellency,

I HAVE the honour to confirm to your Excellency, with reference to the Agreement signed between us this day, providing for the establishment of an air service between the United Kingdom and Turkey, that His Majesty's Government in the United Kingdom understand that, so long as the Turkish Government grants fifth freedom to other nations, the Turkish Government does not intend to apply to the service contemplated in the Agreement the

provisions of Article 7 of the Annex and of Schedule I attached thereto, in so far as these provisions relate to restrictions on traffic to be picked up or set down in Turkey.

2. His Majesty's Government further understands that the provisions concerning the determination or the division of capacity between airlines of the two contracting parties shall in no way be so construed as to affect the rights which have been or will be granted by Turkey to third parties to pick up or set down in Turkey international traffic without restriction.

3. I also confirm my understanding that the Turkish Government may, on giving twelve months' prior notice, apply the provisions referred to in paragraphs 1 and 2 of this letter.

I avail, &c.

(Signed) MAURICE PETERSON.

No. 2.

M. Feridun Cemal Erkin to Sir Maurice Peterson.

République Turque.

Ministère des Affaires Etrangères.

Le Secrétaire Général.

12th February, 1946.

Your Excellency,

I HAVE the honour to acknowledge to your Excellency the receipt of your letter of to-day the text of which is as follows:—

(As in No. 1.)

I have taken due note of the contents of the above text and I avail, &c.

(Signed) FERIDUN CEMAL ERKIN.

No. 3.

[Turkish text of No. 2.]

Ankara, 12 Şubat 1946.

Türkiye Cümhuriyeti.

Hariciye Vekâleti.

Umumî Kâtib.

Ekselans,

Metnini aşağıda arzettiğim bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı Ekselansınıza teyid eylemekle şeref kazanırım:—

“ Birleşik Kırallık ile Türkiye arasında bir hava servisi kurulmasını temin için bugün aramızda imzalanmış bulunan Anlaşmaya atfen, Türkiye hükûmetince başka milletlere 5.nci serbestî bahşedildiği müddetçe, Anlaşma Ekinin 7.nci maddesiyle Eke ilişik 1 numaralı liste hükümlerini, bu hükümlerin Türkiye’de alınacak veya çıkarılacak yolcu, eşya ve posta hususundaki tahdidlerle ilgili bulunduğu hallerde, Anlaşmada derpiş olunan servise Türkiye Hükûmetinin tatbik etmek niyetinde olmadığına, Birleşik Kırallık Hükûmetince kabul edildiğini teyid etmekle şeref kazanırım.

“ 2. İki Âkid Tarafın hava hatları arasında istiab hacminin tesbitine veya taksimine müteallik hükümlerin, tahdidsiz milletlerarası yolu, eşya ve posta almak veya indirmek hususunda Türkiye tarafından 3.ncü Taraflara verilmiş yahud verilecek olan haklara tesir eder surette tefsir edilmeyeceği Birleşik Kırallık Hükûmetince keza kabul edilmiştir.

“ 3. On iki ay evvelinden ihbar etmek suretiyle, bu mektubun 1.nci ve 2.nci fıkralarında anılan hükümlerin Türkiye Hükûmetince tatbik edilebileceğinin kabul edildiğini de teyid ederim.

“ Bu vesile ile, ...”

Yukarıdaki metnin muhtevasına ıttılâ kesbettiğimi Ekselansınıza arz ve bu vesile ile derin saygılarımın kabulünü rica ederim.

(Signed) FERIDUN CEMAL ERKİN.

Ekselans,

Sir Maurice Drummond Peterson, K.C.M.G.,
İngiltere Büyük Elçisi,
Ankara.

[Turkish text of Agreement.]

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞİK KIRALLIK HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA NAKLİYATINA DAİR ANLAŞMA.

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlandadaki Kırallık Hükûmeti,

Türkiye ile Birleşik Kırallık arasında doğru hava ulaştırmasını mümkün olan en kısa zamanda kurmak için bir Anlaşma yapmak istediklerinden,

Bu maksadla tâyin ettikleri murahhaslar, usulü dairesinde yetkilendirilmiş ve aşağıdaki esaslar üzerinde anlaşmışlardır :

MADDE 1.

Her bir Âkid Taraf bu Anlaşmanın Ekinde musarrah bulunan hakları işbu Ekde tarif edilen hava servislerinin kurulması maksadıyla diğer Âkid Tarafa bahşeder. Anılan servislere derhal veya daha sonra başlanılması, kendisine bu haklar bahşedilen Âkid Tarafın ihtiyarına bağlıdır.

MADDE 2.

(1) Kendisine bu haklar bahşedilmiş olan Âkid Taraf, tasrih edilen yol veya yollar için bir hava hattı işletmesi veya işletmeleri tâyin eder etmez, tasrih edilen hava servislerinin her biri işletilmeğe başlanabilecektir, ve bu hakları bahşeden Âkid Taraf, işbu maddenin 2.nci fıkrasının ve 6.nci maddenin hükümleri mahfuz kalmak üzere, anılan hava hattını veya hatlarını işletmek için gereken müsaadeyi gecikmeksizin vermekle mükellef olacaktır.

(2)—(a) Hakları bahşeden Âkid Tarafın yetkili makamlarını, işbu makamlarca ticarî hava hatlarının işletilmesi için normal olarak uygulanan kanun ve nizamlarla konulmuş şartları yerine getirebilecek ehliyetinde olduğu (veya oldukları) hususunda tatmin etmesi (veya etmeleri) tâyin edilen hava hattı işletmesinden veya işletmelerinden istenebilecektir.

(b) Askerî işgal sahalarda veya bu işgal keyfiyetiyle ilgili olan sahalarda servislerin başlaması yetkili askerî makamların tasvibine tâbi tutulacaktır.

MADDE 3.

(1) Âkid Taraflardan her biri, hava meydanlarının kullanılması ve diğer kolaylıklardan faydalanma karşılığı olarak öbür Âkid Tarafın tâyin ettiği hava hattı işletmesinden veya işletmelerinden tarhedilecek veya edilmesine müsaade edilecek mükellefiyetler, mümaşil milletlerarası servisleri yapan kendi millî uçaklarınca bu hava meydanlarının kullanılması ve diğer kolaylıklardan faydalanma karşılığı olarak ödenecek mükellefiyetlerden yüksek olmayacaktır.

(2) Âkid Taraflardan birinin ülkesine diğer Âkid Taraf veya bunun tâyin edilen hava hattı işletmesi tarafından, yahud onun namına, idhal edilen veya bu ülkede uçağa yüklenen ve münhasıran ikinci Tarafın uçağında kullanılmağamahsus olan yakıt, makine yağı ve yedek parçalar, ilk Âkid Tarafca konulmuş gümrük resmi, muayene ücreti veya sair mükellefiyetlerin tediyesi bakımından millî işletmelerinden veya en ziyade müsaadeye mazhar milletin hava hattı işletmelerinden daha az müsaide bir muameleye tâbi tutulmayacaklardır.

(3) Mutabık kalınmış servislerde işliyen uçaklar ve Âkid Taraflardan birinin tâyin edilmiş hava hattı işletmesine veya işletmelerine mensub uçaklarda bulundurulan yakıt, makine yağı, yedek parçalar, mutâd teçizat ve uçak komanyası, bu uçaklar tarafından diğer Âkid Tarafın ülkesinde vâki uçuşlarda kullanılsa bile, bu ülkede gümrük resmi, muayene ücreti veya buna benzer resim ve mükellefiyetlerden muaf tutulacaktır.

MADDE 4.

Âkid Taraflardan birinin verdiği veya muteber olduğunu tasdik eylediği ve el'an yürürlükde bulunan uçuşa elverişlilik vesikaları, ehliyet-nâmeler ve ruhsatıyeler, Ekde gösterilen yolların ve servislerin işletilmesi için diğer Âkid Tarafca da muteber olarak tanınacaktır. Bununla beraber Âkid Taraflardan her biri, kendi tebaasına başka bir Devlet tarafından verilmiş ehliyetnâmeleri ve ruhsatıyeleri kendi ülkesi üzerinde uçuş için muteber tanımaktan istinkâf etmek hakkını muhafaza eder.

MADDE 5.

(1) Âkid Taraflardan birinin, milletlerarası hava seyrüseferinde işliyen uçakların kendi ülkesine giriş ve çıkış hakkındaki, veya bu uçakların kendi ülkesinde iken işletilmesi ve seyrüseferiyle ilgili kanun ve nizamları, diğer Âkid Tarafca tâyin edilmiş bulunan hava hattı işletmesine veya işletmelerine aid uçaklara da tatbik edilecektir.

(2) Âkid Taraflardan birinin ülkesine uçak yolcusu, mürettebatı veya hamulesinin girişi ve çıkışı ile ilgili (giriş müsaadesi, çıkış müsaadesi, göçmen, pasaport, gümrük ve karantina işleri gibi) hususata müteallik kanun ve nizamları, diğer Âkid Tarafca tâyin edilmiş hava hattı işletmesine veya işletmelerine aid uçakların yolcuları, mürettebatı ve hamulesine de, ilk Tarafın ülkesinde bulunduğu sürece, tatbik edilecektir.

MADDE 6.

Âkid Taraflardan her biri, diğer Âkid Tarafca tâyin olunan hava hattı işletmesinin veya işletmelerinin esas mülkiyetinin ve filî kontrolünün diğer Taraf vatandaşlarının etinde bulunduğuna kanaat getirmediği hallerde, yahud bu hava hattı işletmesinin veya işletmelerinin 5.nci maddede tasrih olunan kendi kanun ve nizamlarına riayet etmediği veya bu Anlaşma gereğince verilen hakların bağlı bulunduğu şartları yerine getirmediği taktirde, işletme müsaadesini vermekden imtina etmek veya bunu geri almak hakkını muhafaza eder.

MADDE 7.

İşbu Anlaşma, 1944 Aralık ayında Şikago Konferansında tanzim edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesine göre kurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

MADDE 8.

Âkid Taraflardan biri işbu Anlaşma Ekinin herhangi bir maddesinin veya maddelerinin değiştirilmesini arzu ettiği takdirde, her iki Âkid Tarafın yetkili makamları arasında, talep tarihinden itibaren altmış gün içinde, başlayacak müzakerelerin açılmasını isteyebilir. Anılan makamlar, Ekin yeni veya değiştirilmiş maddeleri üzerinde mutabık kaldıkları takdirde, bu meselede tavsiye ettikleri hususlar, diplomatik Nota teatisi suretiyle tasvib edildikten sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 9.

Âkid Taraflar arasında işbu Anlaşmanın veya Ekinin yorumlanmasına yahud uygulanmasına müteallik herhangi bir ihtilâf, 7 Aralık 1944 de Şikagoda imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesinin 3.ncü maddesi gereğince, karar verilmek üzere, Geçici Konseye tevdi edilir. Meğer ki, Âkid Taraflar ihtilâfı, kendi aralarında anlaşarak tâyin edecekleri Hakem Mahkemesine yahud başka herhangi bir şahıs veya teşekküle havale suretiyle halletmeği kararlaştırmış olsunlar. Âkid Taraflar, verilen karara uygun hareket etmeği kabul ederler.

MADDE 10.

Her iki Âkid Tarafca kabul edilmiş genel mahiyette çok taraflı bir havacılık Sözleşmesinin yürürlüğe girmesi halinde, işbu Anlaşma, anılan Sözleşme hükümlerine uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE 11.

Âkid Taraflardan biri işbu Anlaşmaya son vermeği arzu ettiği takdirde, öbür Tarafa her zaman bunu ihbar edebilecektir. Böyle bir ihbar vukuunda, işbu Anlaşma ihbarın öbür Âkid Tarafca alınmasından 12 ay sonra sona erecektir, meğer ki ihbar, mutabık kalınarak, bu müddet geçmeden geri alınmış olsun.

MADDE 12.

Tasdiknâmeler, mümkün olan en kısa zamanda Ankarada teati edilecektir. Alaşma, tasdiknâmelerin teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdikan, imzaları aşağıda bulunan ve Hükûmetleri tarafından bu hususda usulü dairesinde yetkilendirilmiş olan murahhaslar, işbu Anlaşmayı imza ederek mühürlemişlerdir.

Oniki Şubat 1946 tarihinde Ankarada, Türkçe ve İngilizce olarak ve her iki lisandaki metin aynı derecede muteber olmak üzere, ikişer nüsha olarak tanzim edilmiştir.

imza

imza

MAURICE PETERSON.

FERIDUN CEMAL ERKIN.

mühür

mühür

[32461]

D*

E K.

1. İşbu Ekin 1 numaralı listesinde tasrih olunan yol üzerindeki hava servislerinin işletilmesi maksadıyla Birleşik Kırallık Hükûmeti tarafından tâyin edilen hava hattı işletmesi (işletmeleri), Birleşik Kırallık Hükûmetinin yetkili makamı tarafından gösterilecek olan işletme veya işletmeler olacaktır.

2. İşbu Ekin 2 numaralı listesinde tasrih olunan yol (yollar) üzerindeki hava servislerinin işletilmesi maksadıyla Türkiye Hükûmeti tarafından tâyin edilen hava hattı işletmesi (işletmeleri), Türkiye ilgili makamı tarafından gösterilecek olan işletme veya işletmeler olacaktır.

3. İlişik 1 numaralı listede tasrih olunan yol üzerindeki hava servislerini işletmek maksadıyla, yukarıda 1.nci fıkrada anılan İngiliz hava hattına Türkiyede transit, teknik tevakkuf ve aşağıdaki hükümler dairesinde milletlerarası seyrüsefer için ticarî giriş ve çıkış hakları ile bu yol üzerindeki hava meydanlarından ve milletlerarası seyrüsefere mahsus ferî kolaylıklardan istifade imkânı bahşedilecektir.

4. İlişik 2 numaralı listede tasrih olunan yol (yollar) üzerindeki hava servislerini işletmek maksadıyla, yukarıda 2.nci fıkrada anılan türk hava hattına (hatlarına) Birleşik Kırallık dahilinde transit, teknik tevakkuf ve aşağıdaki hükümler dairesinde milletlerarası seyrüsefer için ticarî giriş ve çıkış hakları ile bu yol üzerindeki hava meydanlarından ve milletlerarası seyrüsefere mahsus ferî kolaylıklardan istifade imkânı bahşedilecektir.

5.—(a) Tâyin olunan Birleşik Kırallık hava hattı işletmesi, Türkiyede, ilişik 1 numaralı listede tasrih olunan yerlerde, Birleşik Kırallıktan alınan yolcu, eşya ve postayı indirmeğe ve Birleşik Kırallığa gidecek yolcu, eşya ve postayı almağa yetkili olacaktır.

(b) Tâyin olunan Türkiye hava hattı işletmesi, Birleşik Kırallıkda, 2 numaralı listede tasrih olunan yerlerde, Türkiyeden alınan yolcu, eşya ve postayı indirmeğe ve Türkiyeye gidecek yolcu, eşya ve postayı almağa yetkili olacaktır.

(c) a ve b bendlerinde anılan seyrüsefer için, tâyin olunan Türkiye ve Birleşik Kırallık hava hattı işletmeleri tarafından zaman zaman tesbit edilecek istiab hacmi, Türkiye ve Birleşik Kırallık arasında mevcut nakliyat miktarı ile mütevazın bir şekilde idame ettirilecektir.

(d) İstiab hacmi, yukarıdaki 1.nci ve 2.nci fıkralarda anılan hava hatları arasında, bunların aynı yol üzerinde işlemeleri halinde, mütesaviyen taksim olunacaktır.

(e) Başlangıçta tatbik olunacak istiab hacmi, servisler açılmadan önce, Âkid Tarafların yetkili makamları arasında kararlaştırılacaktır.

(f) Bundan sonra tatbik olunacak istiab hacmi, Âkid Tarafların yetkili makamları arasında zaman zaman tetkik edilecektir.

(g) Servislerin sıklığını tâyin için kabul edilecek hamûle faktörü, yukarıda 1.nci ve 2.nci fıkralarda anılan hava hattı işletmeleri arasında başlangıçta ve Âkid Tarafların yetkili makamlarının muvafakatı alınmak kaydıyla kararlaştırılacaktır.

(h) Başlangıçta kararlaştırılan hamûle faktörü, yukarıda anılan hava hattı işletmeleri tarafından zaman zaman tekrar gözden geçirilebilecektir. Hamûle faktörünün değiştirilmesine matûf herhangi bir tavsiye Âkid Tarafların yetkili makamlarının tasvibine arz edilecektir.

(i) Filî istiab hacmi, hamûle faktörü ve ticarî istiab hacmi hususunda muayyen bir süre için kabul edilmiş bulunan rakamlara istinaden yukarıdaki

1.nci ve 2.nci fıkralarda anılan hava hattı işletmeleri tarafından yapılacak servislerin sıklığı, servisler başlamadan veya değiştirilmeden önce, Âkid Tarafların yetkili makamlarının muvafakati alınmak kaydıyla, aralarında kararlaştırılacaktır.

(j) Önceden beklenmeyen ve geçici mahiyette olan nakil ihtiyaçlarını karşılamak üzere, yukarıdaki 1.nci ve 2.nci fıkralarda anılan hava hattı işletmeleri, işbu fıkranın c ve d bendleri hükümlerine rağmen, servisleri, sözü geçen nakil ihtiyacının karşılanması için, gereken nisbette sıklaştırmayı aralarında kararlaştırabilirler. Bu gibi sıklaştırmalar derhal, bunları tasdik veya tâdil edebilecek olan, yetkili makamlara bildirilecektir.

6. Âkid Taraflardan birinin, evvelki fıkra gereğince işletmek yetkisinde bulunduğu servisin seferlerini geçici bir zaman için yahud devamlı olarak, tamamen veya kısmen, durdurmak istemesi halinde, işbu Âkid Taraf diğer Âkid Taraf ile birlikte kararlaştırılacak hükümler ve şartlar altında, diğer Âkid Taraf hava hattı işletmesinin (işletmelerinin), evvelki fıkra hükmüne göre, ifası mukarrer olan servislerin liste mucibince tamam olarak idamesini temin için, gerekli munzam seferleri yapmasını kararlaştırabilir. Bununla beraber yukarıda ilk sözü geçen Âkid Tarafın, dilediği anda, kendi servis seferlerini bundan evvelki fıkra hükmü gereğince yetkili bulunduğu nisbette yapmağa veya sıklaştırmaya karar vermesi halinde, diğer Âkid Tarafın hava hattının o ana kadar işlettiği munzam seferleri matlub nisbette azaltacağı veya büsbütün durduracağı, bu yolda, yapılacak herhangi bir uyuşmanın şartlarından olacaktır.

7. Bir Âkid Tarafın hava hattı işletmesi, diğer Âkid Taraf ülkesinde 3.ncü Taraflar ülkesinden gelen yolcu, eşya ve postayı bırakmak veya 3.ncü Taraflar ülkesine gidecek yolcu, eşya ve postayı almak ister, ve diğer Âkid Taraf bu gibi yolcu, eşya ve postayı taşımak hususundaki bir talebi nazara almağa hazır bulunursa, Âkid Taraflar, yolun gerekli kısımları için—ihtiyaç duyulursa—istiab hacminde yapılacak değişiklikleri tesbit etmek üzere, diğer ilgili Devletler ile iştişarede bulunacaklardır. Bu fıkra gereğince verilecek herhangi bir ruhsat, ve buna müsteniden istiab hacminde yapılacak herhangi bir değişiklik şu hükümlere tâbi olacaktır :

- (a) Bu Ekin 5.nci fıkrasına uygun olarak tâyin edilen istiab hacmi;
- (b) İlgili ülkelerin, umumî menfaata ve lüzuma nisbetle nazara alınacak olan hava nakliyatı ihtiyaçları;
- (c) İlgili ülkelerde ve bunlar arasında mevcut diğer hava nakliyat servislerinin kifayet derecesi ve
- (d) Doğru hava hatlarının iktisadî şekilde işletilmesi.

Bu hükmün Türkiye ve Birleşik Krallık hava hatlarına uygulanması ilişik 1 ve 2 numaralı listelerde gösterilen şekilde olacaktır.

8.—(a) İşbu Ekde sözü geçen hava nakliyat teşebbüsleri tarafından konulacak tarifeler, evvel emirde bunlar arasında ve aynı yol üzerinde veya bunun herhangi bir kısmında işliyen diğer hava hatları ile danışılarak kararlaştırılacaktır. Bu seretle kararlaştırılan bütün tarifeler Âkid Tarafların tasvibine tâbi olacaktır. Hava hattı işletmeleri arasında bir ihtilâf vukuunda Âkid Taraflar bizzat anlaşmaya gayret edeceklerdir. Âkid Taraflar anlaşmaya varamazlarsa, münaziünfih mesele, işbu Anlaşmanın 9.ncu maddesinde gösterildiği üzere hakeme havale olunacaktır.

(b) Yukarıdaki a fıkrasına göre kararlaştırılacak olan tarifeler, idareli işletme, munsifâne kâr, servis evsafındaki farklar (sürat ve istirahat esbabı seviyeleri dahil) ve yol üzerinde başka işletmeler tarafından tatbik edilen tarifeler dahil olmak üzere bütün önemli âmiller gereği gibi nazara alınarak, makûl hadlerde tesbit olunacaktır. Bir yol üzerindeki noktalarda alınan

veya indirilen yolcu, eşya ve posta için tatbik edilecek tarifeler (hava hattını tâyin eden hükûmetin memleketine giden veya o memlekette alınan yolcu, eşya ve postadan mâadası) yolun aynı kısmı üzerindeki mahallî ve mıntakavî servisler tarafından taşınan müşabih yolcu, eşya ve postaya mahsus mütenazır tarifelerden daha yüksek olacaktır.

[Turkish text of Schedule I.]

EKİN 1 NUMARALI LİSTESİ.

İNGİLİZ YOLLARI.

<i>Yol No.</i>	<i>Yol.</i>	<i>Mülâhazat.</i>
(a) Muhtelit 175, 176 ve 177.	Londra–Milano–Roma–Atina– İstanbul–Ankara.	Başlangıçta işletile- cektir.
(b) 175.	Londra–Nurenberg–Peşte– Bükreş–İstanbul–Ankara.	Yer teşkilâtı ve şerait müsaîd olur olmaz (a) yerine kaim olacaktır.

Tâyin edilen Birleşik Kırallık hava hattı işletmesi, işbu cedvelde musarrah yollar üzerinde, Türkiye dışındaki yerlerde irkâb olunan veya bu yerlere gidecek olan yolcu, eşya ve postayı Türkiye'deki yerlerde çıkarmağa ve almağa yetkili olacaktır; şu şartla ki bahis konusu yol için kararlaştırılan istiab hacmi aşılmaz.

[Turkish text of Schedule II.]

EKİN 2 NUMARALI LİSTESİ.

TÜRK YOLLARI.

<i>Yol No.</i>	<i>Yol.</i>	<i>Mülâhazat.</i>
----------------	-------------	-------------------

Türkiye ile Birleşik Kırallık arasındaki hava yolları ilgili türk makamları tarafından zamanında bildirilecektir.

Tâyin edilen Türkiye hava hattı işletmesi (işletmeleri), işbu cedvelde musarrah yollar üzerinde Birleşik Kırallık dışındaki yerlerde irkâb olunan veya bu yerlere gidecek olan yolcu, eşya ve postayı Birleşik Kırallıkta yerlerde çıkarmağa ve almağa yetkili olacaktır; şu şartla ki bahis konusu yol için kararlaştırılan istiab hacmi aşılmaz.